

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
FACULTATEA DE DREPT
DEPARTAMENTUL DREPT INTERNAȚIONAL ȘI EUROPEAN

CURRICULUM

la unitatea de curs

Drept internațional public

Ciclul I, Licență

Program DREPT

AUTORI:

Olga DORUL,

doctor în drept, conferențiar universitar

Nicolae OSMOCHESCU

doctor în drept, profesor universitar

APROBAT

la ședința Departamentului

din „ ____ ” _____ 20

Șef Departament _____

APROBAT

la ședința Consiliului Facultății

din „ ____ ” _____ 20

Decan _____

CHIȘINĂU 2024

PRELIMINARII

Cursul **Drept internațional public** este elaborat în baza planului de învățământ la specialitatea 0421 Drept. Scopul cursului **Drept internațional public** este de a familiariza studenții cu încadrarea juridică a evenimentelor ce au loc în societatea internațională, cu metodele și instrumentele juridice de realizare a politicii externe a statelor. Cursul, oferă astfel prima tatonare a unui nou nivel superior în materie de relații juridice ce depășesc frontierele statelor, exemplificând și argumentând posibilitatea existenței lor fără o jurisdicție autoritară. Necesitatea unui studiu complex și profund al cursului respectiv este indispensabilă pentru calificarea juristului contemporan.

Actualitatea cursului rezidă în argumentul că Dreptul internațional apără și dezvoltă valori esențiale pentru viața omenirii cum sunt pacea, securitatea internațională sau progresul și autodeterminarea popoarelor, drepturile fundamentale ale omului. În condițiile în care relațiile internaționale ale Moldovei cunosc o amplă desfășurare, soluționarea problemelor multiple, complexe și nu rareori dificile în sistemul internațional prezintă o importanță de netăgăduit pentru profesioniștii în domeniul dreptului. În cadrul cursului o atenție deosebită este acordată problemelor teoretice, inițiind studenții în raționamentul, categoriile juridice și termenii dreptului internațional, relațiilor internaționale, relațiilor diplomatice și consulare, tratatelor internaționale etc.

Cursul **Drept internațional public** are drept scop final acumularea de cunoștințe și formularea de competențe necesare satisfacerii exigențelor în exercitarea atribuțiilor de serviciu a viitorului jurist. În mod particular, disciplina va forma abilități inerente unui funcționar public de natură să reprezinte în modul cuvenit statul său în relațiile internaționale de natură bilaterală sau multilaterală. Este cazul angajaților direcțiilor responsabile de asigurarea întreținerii și administrării bunei derulări a relațiilor dintre Republica Moldova și alte state sau entități – subiecte ale Dreptului internațional. De asemenea, cursul este oportun pentru formarea viitorilor consilieri ai celor mai înalți oficiali ai statului responsabili de formarea imaginii oficiale pe plan internațional a instituției pe care o reprezintă.

Cursul **Drept internațional public** este unul obligatoriu, destinat studenților anului II, Ciclul I Licență, specialitatea *Drept*, fiind asigurată predarea în limbile: română, rusă, franceză, engleză.

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ	Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Responsabil de disciplină	Sem.	Ore total:				Evaluare	Nr. de credite	
					Total	inclusiv					
						C	S	L			LI
cu frecvență la zi	F03.O.28	Drept internațional public	Olga Dorul Nicolae Osmochescu	III	180	39	39	-	102	Examen	6
cu frecvență redusă	F03.O.12	Drept internațional public	Olga Dorul Nicolae Osmochescu	III	180	24	6	-	150	Examen	6

II. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Unități de conținut	Ore					
		Curs		Seminar		Lucrul individual	
		Zi	f/r	zi	f/r	zi	f/r
1.	Noțiuni introductive de drept internațional public	2	2	3	1	4	8
2.	Izvoarele dreptului internațional public	2	2	2	1	4	8
3.	Principiile fundamentale ale dreptului internațional public	4	2	4	1	10	16
4.	Subiecții dreptului internațional public	4	2	4	1	10	12
5.	Dreptul tratatelor	3	3	4		8	16
6.	Populația în dreptul internațional	2	1	2		4	10
7.	Teritoriul în dreptul internațional	4	2	4	1	10	10
8.	Dreptul mării	3	2	2		8	10

9.	Dreptul internațional cosmic	2	1	2		4	6
10.	Dreptul diplomatic și consular	3	2	2		8	10
11.	Soluționarea pașnică a diferendelor internaționale	2	1	2		4	8
12.	Dreptul internațional penal	2	1	2		6	8
13.	Dreptul răspunderii internaționale	2	1	2	1	6	8
14.	Drept internațional al mediului ambiant	2	1	2		8	10
15.	Drept internațional umanitar	2	1	2		8	10
TOTAL		39	24	39	6	102	150

III. COMPETENȚE GENERALE, PROFESIONALE ȘI REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

COMPETENȚE GENERALE (CG)	REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII (RI)
CG. Culegerea și evaluarea datelor și informațiilor referitoare la probleme/situații concrete de drept CG. Interpretarea actelor normative și a standardelor în vigoare în exercitarea profesiei juridice CG. Luarea deciziilor în vederea rezolvării problemelor/sarcinilor specifice din activitatea juridică CG. Supravegherea/verificarea respectării procedurilor judiciare/juridice	RÎ 2. Poate estima la ce domeniu se încadrează problema/situația concretă de drept; RÎ 3. Poate determina/selecta și interpreta normele juridice posibil a fi aplicate în contextul definit; RÎ 4. Poate stabili asemănările și deosebirile dintre actele normative naționale, europene/internaționale aplicabile domeniului de activitate și identifica consecințele diferitelor soluții; RÎ 5. Poate raporta și aplica cadrul normativ relevant întru soluționarea problemei/cauzei/situației; RÎ 7. Poate relaționa cu terți în vederea soluționării problemei/cauzei/situației; RÎ 8. Poate elabora proiecte de decizii/acte juridice specifice sarcinilor profesionale în vederea soluționării problemei/situației concrete; RÎ 9. Poate formula raționamente și judecăți în vederea argumentării ideii/soluției/deciziei; RÎ 10. Poate verifica/corela corespunderea deciziilor/actelor juridice specifice cu legislația națională și standardele europene/internaționale în vigoare în vederea soluționării problemei/situației concrete de drept; RÎ 11. Poate monitoriza fluctuațiile legislative și tendințele în domeniu.
COMPETENȚE PROFESIONALE (CP)	
CP. Evaluarea cadrului legal aplicabil problemei/situației juridice; CP. Corelarea eficientă a normelor juridice la situațiile faptice; CP. Aplicarea normelor juridice; CP. Dezvoltarea măsurilor de prevenire și combatere a încălcărilor de lege; CP. Supravegherea realizării activităților de prevenire și combatere a încălcărilor de lege; CP. Cercetarea și analiza juridică; CP. Încadrarea juridică a faptelor și situațiilor; CP. Consiliere și asistență juridică; CP. Validarea actelor juridice; CP. Monitorizarea soluționării problemei/situației juridice; CP. Culegerea și evaluarea datelor și informațiilor referitoare la probleme/situații concrete de drept; CP. Interpretarea actelor normative și a standardelor în vigoare în exercitarea profesiei juridice; CP. Luarea deciziilor în vederea rezolvării	RÎ 3. Poate corela cu precizie fapte și situații la normele juridice în vederea încadrării juridice a acestora; RÎ 4. Poate aplica norme, proceduri, măsuri, metode și tehnici profesionale în conformitate cu cadrul normativ relevant. RÎ 5. Poate distinge acțiuni specifice de asistență și protecție a victimelor potrivit cadrului legal; RÎ 9. Poate colecta informații în vederea realizării activității profesionale, inclusiv prin relaționarea cu terțe persoane și/sau cu părțile interesate; RÎ 10. Poate aplica metode eficiente de analiză și raționament juridic; RÎ 11. Poate raporta datele faptice la norma juridică aplicabilă; RÎ 12. Poate explicaprevederi normative beneficiarilor serviciilor de consiliere și asistență juridică; RÎ 13. Poate stabili modalitățile de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața

<p>problemelor/sarcinilor specifice din activitatea juridică; CP. Scrierea, argumentarea juridică; CP. Supravegherea/ verificarea respectarii procedurilor judiciare/juridice.</p>	<p>instanțelor de judecată, instituțiilor și organizațiilor, altor persoane; RÎ 15. Poate comunica în mod eficient și asertiv, demonstrând abilități bune de persuasiune; RÎ 16. Poate certifica și/sau valida actele juridice elaborate în interesul persoanelor fizice și juridice; RÎ 17. Poate certifica realizările consultației, asistenței, reprezentării prin elaborarea de documente confirmative.</p>
--	--

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Tema 1. Noțiuni introductive de drept internațional public Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 4, RÎ 5, RÎ 9; CP: RÎ 3, RÎ 9, RÎ 15.		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p><i>Termeni-cheie: drept internațional public, jus cogens, sistemul dreptului internațional, norma dreptului internațional, monism, dualism.</i></p> <p>- Noțiunea dreptului internațional public</p> <p>- Evoluția dreptului internațional public</p> <p>- Normele dreptului internațional public</p> <p>- Sistemul dreptului internațional public</p> <p>- Funcțiile dreptului internațional public</p> <p>- Raportul dintre dreptul internațional și cel intern</p>	<p>- reproduce noțiunea dreptului internațional;</p> <p>- operează cu distincția drept internațional public și drept internațional privat;</p> <p>- prezintă periodizarea evoluției dreptului internațional;</p> <p>- reproduce definiția normei de drept internațional;</p> <p>- definește norma jus cogens;</p> <p>- propune tehnici de identificare a normelor jus cogens;</p> <p>- definește sistemul dreptului internațional;</p> <p>- identifică ramurile și instituțiile dreptului internațional;</p> <p>- formulează funcțiile dreptului internațional și ale sistemului dreptului internațional;</p> <p>- identifică cauzele interacțiunii ordinii juridice interne și cele internaționale;</p> <p>- analizează principalele teorii cu privire la raportul dintre dreptul intern și cel internațional.</p>	<p>Absolventul în mod autonom analizează rolul dreptului internațional public în sistemul internațional contemporan.</p>
Tema 2. Izvoarele dreptului internațional public Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3; RÎ 5; RÎ 10, RÎ 11; CP: RÎ 4, RÎ 11.		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p><i>Termeni-cheie: izvor formal, soft law, surse subsidiare, principii generale de drept, doctrina, jurisprudența, cutuma, tratatul</i></p>	<p>- definește izvorul de drept internațional;</p> <p>- identifică categoriile</p>	<p>Absolventul în mod autonom analizează izvorul formal de drept internațional în calitate de fundament juridic al raporturilor</p>

<p><i>internațional, codificare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Noțiuni generale de izvor al dreptului internațional. - Izvoarele principale ale dreptului internațional. - Sursele subsidiare ale dreptului internațional. - Codificarea dreptului internațional. 	<p>izvoarelor dreptului internațional;</p> <ul style="list-style-type: none"> - reproduce elementele definiției ale cutumei și tratatului internațional; - estimează avantajele și dezavantajele cutumei internaționale în raport cu tratatul internațional; - propune tehnici de soluționare a conflictului dintre o normă convențională și una cutumiară; - elucidează importanța surselor subsidiare ale dreptului internațional; - definește și determină noțiunea și tipurile codificării dreptului internațional; - argumentează necesitatea codificării dreptului internațional; - evaluează procesul de codificare a dreptului internațional în perioada contemporană 	<p>de drept internațional public.</p>
<p>Tema 3. Principii fundamentale ale Dreptului internațional public Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3; RÎ 4, RÎ 5, RÎ 9; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 10</p>		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: <i>principiu fundamental, jus cogens, pace, securitate internațională, cooperare internațională, autodeterminare, drepturi și libertăți fundamentale.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiția principiilor fundamentale ale dreptului internațional. - Codificarea principiilor fundamentale ale dreptului internațional. - 3. Conținutul principiilor fundamentale ale dreptului internațional. 	<ul style="list-style-type: none"> - definește principiile fundamentale ale dreptului internațional; - identifică conținutul principiilor fundamentale; - stabilește trăsăturile specifice ale principiilor fundamentale; - evaluează procesul de codificare a principiilor dreptului internațional; - recomandă principii în devenire și argumentează necesitatea consacrării unor noi principii fundamentale. 	<p>Absolventul în mod autonom justifică rolul principiilor fundamentale de drept internațional public în asigurarea ordinii juridice internaționale.</p>
<p>Tema 4. Subiecții dreptului internațional public Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3; RÎ 4, RÎ 9; CP: RÎ 3, RÎ 10, RÎ 13, RÎ 15.</p>		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie

<p>Termeni-cheie: <i>stat, recunoașterea statelor, recunoașterea guvernelor, neutralitate, succesiunea statelor, organizație internațională interguvernamentală, mișcare de eliberare națională, entitate statală contestată.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiția subiecților dreptului internațional - Statul – subiect originar și deplin în drepturi - Recunoașterea statelor - Neutralitatea statelor - Succesiunea statelor - Organizația internațională interguvernamentală – subiect derivat și limitat în drepturi - Alți participanți la relațiile internaționale 	<ul style="list-style-type: none"> - definește subiectul dreptului internațional. - aplică criteriile care trebuie întrunite pentru calitatea de subiect de drept internațional; - distinge categoriile subiecților de drept internațional; - analizează statul ca subiect principal al dreptului internațional; - identifică competențele statului; - definește recunoașterea statelor; - compară formele și tipurile recunoașterii statelor; - reproduce noțiunea de neutralitate a statului; - definește succesiunea statelor; - evaluează procesul de afirmare a statalității și de participare a Republicii Moldova în cadrul societății internaționale; - argumentează lipsa personalității juridice internaționale a organizațiilor internaționale non-guvernamentale, a societăților transnaționale. 	<p>Absolventul în mod autonom evaluează personalitatea juridică internațională a subiectului originar și celor derivați în relațiile internaționale contemporane.</p>
---	---	---

Tema 5. Dreptul tratatelor

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 3; RÎ 4; RÎ 5, RÎ 8, RÎ 9, RÎ 10; CP: RÎ 4, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 12, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: <i>tratat internațional, elementele tratatului, structura tratatului, efectele tratatului, rezerva, fazele tratatului</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiția și clasificarea tratatelor internaționale - Definierea dreptului tratatelor internaționale - Conținutul tratatelor - Elementele și condițiile de validitate a tratatelor internaționale - Fazele încheierii tratatelor internaționale 	<ul style="list-style-type: none"> - stabilește criteriile de definire a tratatului internațional; - definește dreptul tratatelor; - distinge formele de denumire atribuite tratatelor internaționale; - definește deplinele puteri; - determină momentul intrării în vigoare, suspendării și încetării valabilității tratatelor internaționale; 	<p>Absolventul în mod autonom justifică rolul primordial al tratatului internațional în reglementarea relațiilor internaționale contemporane.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Rezervele la tratatele internaționale - Aplicarea tratatelor internaționale - Încetarea tratatelor internaționale - Revizuirea tratatelor internaționale - Interpretarea tratatelor internaționale - Modul de încheiere a tratatelor de R.M internaționale. 	<ul style="list-style-type: none"> - identifică viciile de consimțământ la încheierea unui tratat internațional; - clasifică varietatea tratatelor internaționale; - deosebește elementele principale ale tratatului de elementele accesorii; - compară efectele tratatelor internaționale față de părțile contractante și efectele tratatelor față de terți; - propune elemente de conținut ale unui tratat internațional; - proiectează fazele încheierii tratatelor internaționale; - analizează natura juridică și efectele rezervelor la tratat; - propune tehnici și procedee de interpretare a tratatelor internaționale; - analizează modul de încheiere a tratatelor de R.M. - stabilește procedura de revizuire a tratatelor internaționale. 	
--	--	--

Tema 6. Populația în dreptul internațional

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3, RÎ 7, RÎ 8, RÎ 9, RÎ 11; CP: RÎ 3, RÎ 5, RÎ 9, RÎ 12, RÎ 13, RÎ 15, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p><i>Termeni-cheie :</i> populație, pluricetățenia, apatridia, expulzare, refugiat, dreptul la azil.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Noțiunea populației în dreptul internațional -Reglementările internaționale cu privire la cetățenie -Pluricetățenia și apatridia -Regimul juridic aplicabil străinilor -Expulzarea -Refugiații -Dreptul la azil 	<ul style="list-style-type: none"> - definește populația; - identifică elementele populației; - definește pluricetățenia și apatridia; - definește refugiatul; - determină condițiile expulzării; - evaluează reglementările internaționale cu privire la cetățenie; - propune modalități de reducere a cazurilor de pluricetățenie și apatridie; - formulează principalele regimuri juridice aplicabile 	<p>Absolventul în mod autonom evaluează competența personală a statului întru respectarea standardelor universale și regionale în materia drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.</p>

	străinilor; - argumentează natura juridică a dreptului la azil	
Tema 7. Teritoriul în dreptul internațional		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3; RÎ 5, RÎ 7, RÎ 9, RÎ 10; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 15.		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: <i>teritoriu, modificare teritorială, fluviile internaționale, spațiul aerian, zone polare, frontiera de stat, zonă demilitarizată, zonă denuclearizată, zonă neutralizată.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Noțiunea de teritoriu în drept internațional - Noțiunea, clasificarea și stabilirea frontierelor de stat - Modificarea teritorială - Fluviile internaționale - Regimul juridic al spațiului aerian - Teritorii cu regim special 	<ul style="list-style-type: none"> - definește teritoriul de stat; - definește frontiera de stat; - stabilește teritoriile cu regim juridic special; - evaluează modalitățile modificărilor teritoriale; - argumentează necesitatea instituirii zonelor denuclearizate; - evaluează codificarea regimului zonelor polare; - definește fluviile internaționale; - determină principiile de navigație pe fluviile internaționale; - analizează regimul juridic de navigație pe Dunăre ; - determină regimul navigației aeriene; - abordează comparativ teritoriile cu regim special. 	<p>Absolventul în mod autonom evaluează competența teritorială a statului întru respectarea principiilor integrității teritoriului de stat și inviolabilității frontierelor statelor.</p>
Tema 8. Dreptul mării		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3; RÎ 5; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 16.		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie : <i>ape maritime interne, mare teritorială, golf, zonă contiguă, zonă economică exclusivă, platou continental, mare liberă, zona internațională a spațiilor submarine, strâmtoare, arhipelag, pasaj inofensiv.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Noțiunea, principiile și izvoarele dreptului mării - Spații maritime supuse 	<ul style="list-style-type: none"> - distinge apele interioare maritime de cele nemaritime; - identifică categoriile de nave maritime și regimul lor de trecere prin marea teritorială; - stabilește libertățile și principiile recunoscute în marea liberă; - determină legătura dintre zonele maritime supuse 	<p>Absolventul în mod autonom evaluează pretențiile subiecților de drept internațional cu referire la explorarea și exploatarea resurselor Oceanului Planetar.</p>

jurisdicției naționale, - Spații maritime cu regim mixt, - Spații maritime nesupuse jurisdicției naționale.	jurisdicției statului și cele nesupuse jurisdicției statului; - analizează statutul juridic al zonei internaționale a spațiilor submarine; - compară regimul juridic a strâmtorilor și canalelor internaționale; - proiectează criterii de delimitare a zonelor maritime; - formulează metode de cooperare dintre state în scopul combaterii infracțiunilor comise în marea liberă.	
---	---	--

Tema 9. Dreptul internațional cosmic

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3; RÎ 5; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: spațiu extraatmosferic, astronaut, obiect cosmic, corp ceresc, teledetecție.</p> <p>- Noțiunea și izvoarele dreptului internațional cosmic</p> <p>- Principiile dreptului internațional cosmic</p> <p>- Statutul astronautilor și a obiectelor lansate în spațiul cosmic</p> <p>- Regimul juridic al corpurilor cerești</p> <p>- Principiile teledetecției prin sateliți</p>	<p>- determină regimul spațiului cosmic;</p> <p>- stabilește activitățile statelor pe Lună și alte corpuri cerești;</p> <p>- identifică principiile dreptului internațional cosmic;</p> <p>- descrie mecanismul răspunderii survenite din activități spațiale;</p> <p>- determină regimul comunicațiilor spațiale;</p> <p>- propune principiile teledetecției prin sateliți;</p> <p>- estimează statutul astronautilor și al obiectelor spațiale;</p> <p>- proiectează obligațiile statelor în vederea salvării astronautilor și recuperarea obiectelor spațiale.</p>	<p>Absolventul în mod autonom justifică necesitatea cooperării internaționale în vederea explorării și exploatării pașnice a spațiului extraatmosferic.</p>

Tema 10. Dreptul diplomatic și consular

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 4; RÎ 7, RÎ 10; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 9, RÎ 12, RÎ 13, RÎ 15, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: misiune diplomatică, misiune diplomatică permanentă, misiune specială, oficiile consulare, personal diplomatic, privilegii, imunități,</p>	<p>- definește dreptul diplomatic și dreptul consular;</p> <p>- identifică categoriile izvoarelor dreptului diplomatic</p>	<p>Absolventul în mod autonom justifică realizarea conformă a funcțiilor diplomatice și consulare în vederea atingerii obiectivelor politicii externe a statelor.</p>

<p><i>persona non grata, agrement, patentă consulară.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Noțiunea și evoluția dreptului diplomatic și consular - Izvoarele dreptului diplomatic și consular - Organele de stat responsabile de relațiile internaționale - Misiunile diplomatice permanente - Oficiile consulare - Personalul, clasele și posturile diplomatice și consulare - Funcțiile diplomatice și consulare - Privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare - Misiunile speciale - Reprezentarea statelor pe lângă organizațiile internaționale - Activitatea diplomatică a Republicii Moldova. 	<p>și consular;</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilește relațiile diplomatice și consulare; - compară organele de stat responsabile de relațiile internaționale; - descrie atribuțiile Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova; - determină procedura de numire a șefului misiunii diplomatice, a postului consular și a personalului diplomatic și consular; - distinge clasele și gradele diplomatice și consulare; - compară privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare; - stabilește actualitatea și trăsăturile diplomației ad-hoc; - estimează activitatea diplomatică a Republicii Moldova; - descrie structura misiunilor diplomatice permanente și a oficiilor consulare; - formulează funcțiile diplomatice și consulare - analizează privilegiile și imunitățile diplomatice și consulare. 	
--	--	--

Tema 11. Soluționarea pașnică a diferendelor internaționale

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3, RÎ 4; RÎ 7, RÎ 10; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 9, RÎ 12, RÎ 13, RÎ 15, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: mijloace diplomatice, mijloace juridictionale, bune oficii, negociere, ancheta internațională, conciliere, mediere, Curtea Internațională de Justiție, tribunal arbitral.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Noțiunea și tipologia diferendelor internaționale. - Mijloace diplomatice de soluționare a diferendelor 	<ul style="list-style-type: none"> - definește diferendul internațional; - determină eficiența mijloacelor diplomatice de soluționare a diferendelor internaționale; - identifică efectele mijloacelor juridictionale de soluționare a diferendelor internaționale; - analizează în aspect 	<p>Absolventul în mod autonom identifică și argumentează alegerea mijlocului politico-diplomatic / juridictional de soluționare a diferendului internațional.</p>

<p>internaționale.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mijloace jurisdicționale de soluționare a diferendelor internaționale. - Soluționarea pașnică a diferendelor internaționale în cadrul organizațiilor internaționale. 	<p>comparativ mijloacele diplomatice de soluționare a diferendelor internaționale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - distinge jurisdicția ad-hoc de jurisdicția permanentă; - propune mijloace diplomatice de soluționare a diferendelor internaționale; - analizează mijloacele jurisdicționale de soluționare a diferendelor internaționale; - formulează premisele de recurgere la soluționarea pașnică a diferendelor internaționale în cadrul organizațiilor internaționale. 	
--	--	--

Tema 12. Dreptul internațional penal

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2, RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 8 RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 13, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie : <i>crima internațională, crimă împotriva omenirii, crimă împotriva păcii, crimă de război, tribunal militar internațional, tribunal penal internațional, Curtea Penală Internațională.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiția dreptului internațional penal - Principiile și izvoarele dreptului internațional penal - Infracțiunile internaționale - Asistența juridică în materie penală - Jurisdicții internaționale penale. 	<ul style="list-style-type: none"> - definește dreptul internațional penal; - identifică subiectele dreptului internațional penal; - determină conținutul principiilor dreptului internațional penal; - stabilește elementele constitutive ale infracțiunilor internaționale; - identifică premisele instituirii jurisdicției internaționale penale; - distinge dreptul internațional penal de dreptul penal internațional; - determină categoriile infracțiunilor internaționale; - analizează forme de asistență juridică internațională în materie penală; - descrie jurisdicțiile internaționale penale. 	<p>Absolventul în mod autonom argumentează necesitatea cooperării statelor în vederea evitării impunității în cazul crimelor internaționale.</p>

Tema 13. Dreptul răspunderii internaționale

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3, RÎ 4; RÎ 5, RÎ 7, RÎ 8, RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 12, RÎ 13, RÎ 15, RÎ 16, RÎ 17.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: <i>fundamentul răspunderii internaționale, tipurile răspunderii internaționale, formele răspunderii internaționale, sancțiune, retorsie, reparație, restituție, substituție.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Noțiunea răspunderii internaționale. - Fundamentul răspunderii internaționale. - Angajarea răspunderii internaționale. - Tipurile și formele răspunderii internaționale. - Răspunderea pentru activități neinterzise de dreptul internațional. - Răspunderea organizațiilor internaționale. - Sancțiunile în dreptul internațional. 	<ul style="list-style-type: none"> - definește răspunderea statelor; - determină fapta internațională ilicită și elementele ei; - analizează particularitățile răspunderii organizațiilor internaționale; - distinge noțiunea și particularitățile sancțiunilor internaționale; - stabilește fundamentul răspunderii internaționale; - argumentează necesitatea angajării răspunderii internaționale pentru activități legale; - evaluează procesul de codificare a răspunderii internaționale; - proiectează angajarea răspunderii internaționale; - stabilește tipurile și formele răspunderii internaționale; - formulează activități neinterzise de dreptul internațional pentru care survine răspunderea internațională. 	<p>Absolventul în mod autonom argumentează rolul diplomației și justiției internaționale în protecția valorilor esențiale ale societății internaționale: pace, securitate, drepturile omului.</p>

Tema 14. Dreptul internațional al mediului ambiant

Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2, RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 8 RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 13, RÎ 16.

Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie: <i>mediu ambiant, obiectul protecției, daune, poluare, răspundere.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiția și evoluția dreptului internațional al mediului ambiant - Izvoarele și principiile dreptului internațional al mediului ambiant - Obiectele protecției internaționale ale mediului ambiant - Cooperarea internațională instituționalizată în domeniul mediului ambiant. - Răspunderea internațională pentru daunele aduse mediului 	<ul style="list-style-type: none"> - definește dreptul internațional al mediului; - identifică particularitățile dreptului internațional al mediului; - analizează principiul protecției mediului ambiant; - proiectează parcursul reglementărilor universale și regionale în domeniul protecției mediului ambiant; - identifică obiectele protecției internaționale ale mediului ambiant; 	<p>Absolventul în mod autonom argumentează necesitatea instituirii cooperării instituționalizate în domeniul mediului ambiant în vederea asigurării unei protecții sporite ale obiectelor protejate.</p>

ambiant.	- propune formele răspunderii internaționale pentru daunele aduse mediului ambiant.	
Tema 15. Dreptul internațional umanitar		
Rezultatele învățării preconizate a fi atinse: CG: RÎ 2; RÎ 3, RÎ 4; RÎ 5, RÎ 7, RÎ 8, RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11; CP: RÎ 3, RÎ 4, RÎ 5, RÎ 9, RÎ 10, RÎ 11, RÎ 12, RÎ 13, RÎ 15, RÎ 16, RÎ 17.		
Cunoștințe/unități de conținut	Abilități	Responsabilitate și autonomie
<p>Termeni-cheie : <i>metodă de război, mijloc de război, conflict armat, rănit, bolnav, naufragiat, prizonier de război, spion, mercenar, război terestru, război naval, crime de război.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Definiția, izvoarele și principiile dreptului internațional umanitar - Reguli de purtare a războiului terestru, naval și aerian - Metode și mijloace interzise de purtare a conflictelor armate - Protecția victimelor conflictelor armate - Răspunderea pentru încălcarea dreptului internațional umanitar 	<ul style="list-style-type: none"> - definește dreptul internațional umanitar; - determină actualitatea și importanța dreptului internațional umanitar; - analizează conținutul principiilor dreptului umanitar; - identifică participanții la ostilități; - stabilește persoanele care beneficiază de statutul de prizonier de război; - definește neutralitatea în timp de război; - stabilește legătura dintre dreptul internațional umanitar și dreptul internațional al drepturilor omului; - determină legile și obiceiurile de purtare a războiului terestru, maritim și aerian; - determină modalitatea de răspundere pentru încălcarea dreptului internațional umanitar; - descrie necesitatea protecției civililor și a bunurilor civile; - evaluează statutul prizonierilor de război; - analizează obligația de reprimare a infracțiunilor de război. 	<p>Absolventul în mod autonom justifică necesitatea cooperării statelor în vederea sporirii gradului de protecție a victimelor conflictelor armate contemporane.</p>

V. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

<i>Nr. d/o</i>	<i>Produsul preconizat</i>	<i>Strategii de realizare</i>	<i>Criterii de evaluare</i>	<i>Termen de realizare</i>
1.	Referat la tema:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Studiu bibliografic ▪ Studiu experimental ▪ Analiza, reflecții 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Profunzimea studiului ▪ Diversitatea surselor ▪ Analiza critică a rezultatelor 	6 decembrie 2024

Nr. d/o	Produsul preconizat	Strategii de realizare	Criterii de evaluare	Termen de realizare
		critice ▪ Organizarea dezbaterilor științifice pe marginea problemelor actuale în materia dreptului internațional public ▪ Proiectarea schemelor de analiză comparativă din care ar rezulta propunerile <i>de lege ferenda</i>	prezentate ▪ Volumul (20-25 pagini) ▪ Identificarea posibilităților de aplicare a rezultatelor	
2.	Proiect de cercetare	▪ Proiectarea etapelor ▪ Documentarea ▪ Studiul de caz ▪ Realizarea investigației (elaborarea memoriilor) ▪ Calificarea juridică a evenimentelor precăutate ▪ Prezentarea rezultatelor în cadrul proceselor simulate de drept internațional	▪ Actualitatea temei de cercetat ▪ Metode/tehnici adecvate ▪ Formularea corectă a aparatului categorial ▪ Analiza/prelucrarea datelor ▪ Originalitatea formei de prezentare ▪ Corectitudinea utilizării termenilor ▪ Relevanța concluziilor	6 decembrie 2024
3.	Portofoliu	▪ Studiu bibliografic ▪ Acumularea informației ▪ Realizarea obiectivelor/sarcinilor ▪ Prezentarea rezultatelor	▪ Relevanța, actualitatea materialelor acumulate ▪ Corectitudinea utilizării termenilor ▪ Structura portofoliului ▪ Relevanța concluziilor ▪ Conținutul propriu-zis al portofoliului	6 decembrie 2024

Lista temelor propuse:

1. Normele juridice și alte norme sociale în sistemul internațional
2. Ordinea juridică internațională
3. Prioritatea normelor internaționale în ordinea juridică internă a statelor
4. Implementarea dreptului internațional în ordinea juridică a statelor
5. Diferende internaționale maritime
6. Regimul juridic al insulelor
7. Mecanismul universal de protecție a drepturilor omului
8. Sisteme regionale de protecție a drepturilor omului
9. Regimul juridic internațional al zonelor polare
10. Viciile de consimțământ în dreptul internațional public
11. Fundamentul răspunderii în dreptul internațional
12. Tendințe în protecția internațională a mediului ambiant
13. Raportul dintre dreptul național al statelor și dreptul internațional: ipoteză și realitate
14. Statutul de neutralitate al statelor în dreptul internațional

15. Principiul egalității suverane a statelor și viabilitatea aplicării sale practice
16. Regimul juridic al insulelor artificiale
17. Jurisdicția teritorială a statelor
18. Deplinele puteri – împuterniciri indispensabile pentru încheierea tratatelor internaționale
19. Securitatea colectivă a statelor
20. Utilizarea energiei atomice în scopuri exclusiv pașnice
21. Natura juridică a actului jurisdicțional internațional
22. Competența teritorială a statelor
23. Competența personală a statelor
24. Răspunderea organizațiilor internaționale
25. Reprimarea universală a crimelor internaționale
26. Tipologia conflictelor armate contemporane
27. Competența implicată a organizațiilor internaționale
28. Cooperarea statelor în combaterea terorismului internațional
29. Crime cu caracter internațional
30. Dezvoltarea progresivă a dreptului internațional.

VI. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Formele de organizare a instruirii:

- a. activitățile frontale
- b. activitățile de grup
- c. activitatea individuală.

a. Activitățile frontale cuprind: lecția (cursul universitar), seminarul.

b. Activitățile de grup dirijate cuprind: consultațiile, exercițiile independente, vizita în grupuri mici, cercul de interese, întâlniri cu specialiști, concursuri și dezbateri, sesiuni de comunicări și referate, reviste universitare.

c. Activitățile individuale cuprind studiul individual, efectuarea temelor pentru acasă, studiul în biblioteci, lectura suplimentară și de completare, întocmirea de proiecte, referate, scheme, alte lucrări scrise, comunicări științifice, alte proiecte practice.

Strategii/tehnologii didactice aplicate:

Principalele metode de învățare sunt: expunerea didactică; conversația didactică (euristică, catehetică, în actualitate); demonstrația (combinată, cu mijloace tehnice); problematizarea; studiul de caz; metodele de simulare; învățarea prin descoperire.

Mijloacele tehnice de instruire pot fi:

- mijloacele tehnice vizuale: proiectorul, fișe de lucru, tabla interactivă
- mijloacele tehnice audio-vizuale: tv, computerul

Strategii de evaluare a rezultatelor academice:

Metodologia evaluării în cadrul programelor de studii realizate la USM reflectă abordarea curriculară și este orientată spre evaluarea rezultatelor învățării (a competențelor). În acest context, la începutul semestrului studenții sunt familiarizați cu programul curricular al disciplinei Drept internațional public și sunt informați despre formele și modalitățile de evaluare, criteriile de apreciere.

Evaluarea rezultatelor academice se realizează prin: Evaluare inițială; Evaluare curentă; Evaluare finală.

Evaluarea inițială se realizează la începutul disciplinei; capitolului, temei.

Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional în cadrul cursului, seminariilor, activităților practice, consultațiilor. Prin evaluarea curentă profesorul monitorizează procesul de formare a competențelor profesionale a viitorilor specialiști;

Evaluarea curentă constată rezultatele activității de formare profesională: atât a celor realizate în sala de curs, cât și a lucrului individual;

Rezultatele evaluării curente se exprimă în note în conformitate cu grila de notare.

Evaluarea curentă include două atestări obligatorii desfășurate în termenul indicat în calendarul academic. Rezultatele acestor evaluări sunt luate în calcul la evaluările finale semestriale.

Evaluarea finală are funcția de bilanț și se realizează la încheierea studiului disciplinei. Forma de realizare ale evaluării finale sunt: examenul (oral sau scris).

Rezultatele evaluării finale se exprimă în note conform grilei de notare (nota minimă de promovare este nota 5 și credite academice).

Numărul creditelor academice este determinat de 6 credite și constată realizarea integrală a volumului de muncă pretins studentului care demonstrează prezența anumitor competențe.

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente: activitatea în cadrul cursului, seminariilor și rezultatul lucrului individual, și nota obținută la examen. Rezultatul evaluării curente în cadrul studiilor de licență constituie 60 % din nota finală, iar nota de la examen - 40%.

Cadrul didactic este obligat să indice rezultatele evaluării finale în registrul grupei academice și în borderou (tabelul de note).

Evaluările curente și finale, atât în scris, cât și cele orale se realizează în baza testelor care includ sarcini de diferit nivel de complexitate. Sarcinile sunt de trei niveluri:

- 1) de cunoaștere și înțelegere;
- 2) de aplicare;
- 3) de integrare.

Sarcinile de nivel unu solicită cunoașterea materialului teoretic și reproducerea acestuia. Sarcinile de nivel doi solicită analiza, compararea, generalizarea și aplicarea, după model, a cunoștințelor teoretice în practică. Nivelul de integrare solicită studentului rezolvarea situațiilor de problemă, aprecierea, evaluarea, luarea unor decizii. Studentul poate fi apreciat înalt, doar dacă rezolvă sarcini de nivel trei, integrare, fapt ce demonstrează competențe.

Susținerea cu succes a examenului curent și alocarea creditelor pentru acesta denotă faptul că studentul posedă cunoștințe și aptitudini (competențe) prevăzute în curriculumul disciplinei.

Baremul de notare la testul pentru examenul la disciplina *Drept internațional public*:

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
30-29	28-26	25-19	18-12	11-9	8-6	5-4	3	2	1

BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. Burian, Al., Balan, O., Arhiliuc, V., Osmochescu, N., Sarcu, D., Suceveanu, N., Gamurari, V., Dorul, O., Ciugureanu-Mihăilăuță, C., Țarălungă, V., Blașcu, O. *Drept internațional public*. Ediția a V-a revăzută și adăugită), Combinatul Poligrafic. Chișinău, 2021. 756 p.
2. Năstase, A., Jura, C., Coman, F. *14 Prelegeri de drept internațional public*. Ediția 2, revizuită și adăugită. Editura C.H.Beck. București, 2019. 312 p.
3. Diaconu, I., *Manual de drept internațional public*. Editura Lumina Lex, București, 2007;
4. Miga-Beșteliu, R., *Drept internațional. Introducere în drept internațional public*. Editura Lumina Lex, București, 2008;
5. Osmochescu, N., Dorul, O. *Drept internațional public. Note de curs (în scheme)*. CEP USM 2012.
6. Preda, A., *Tratat de drept internațional public*. Editura Lumina Lex, București, 2007.
7. Serbenco, E. *Drept internațional public*. Vol.1.- Ch.: [S.n.], 2014. 328 p.
8. Колосов, И.М., Кривчикова, Э.С. *Международное право. Международные отношения*, Москва 2003.
9. Daillier, P, Pellet, A., (Nguyen Quoc Dinh), *Droit International Public*, 7ème Éd. L.G.D.J., Paris, 2002.
10. Onica-Jarka, B., Păun-Pop, S., Iacob, O.A., *Sinteze teoretice și exerciții practice de Drept internațional public*. Ediția 2, revăzută și adăugită. Editura C.H.Beck. București, 2017. 384 p.
11. Moca, Gh., Duțu, M. *Drept internațional public*, Editura Universul Juridic, 2004.
12. Niciu, M. *Drept internațional public*. Ed. SERVOSAT, Arad, 2001.